

Lourdes-i búcsú Tallóson

A tallói lourdes-i barlang keletkezésének története a következő: Prenoszil Dózsa uradalmi intéző süketnéma leánykáját édesanyja elvitte Lourdes-ba. Nemsokára a lourdes-i zarándoklatot követően a kislányka álmot látott, a lourdes-i barlangot látta a tallói temetőben. Ezt megértette édesanyjával. Az édesanya kivезette a leánykát a temetőbe és kikérdezte, hogy hol, a temető melyik részén látta a barlangot. A leányka megmutatta a helyet. Mire szülei elhatározták, hogy a barlangot megépítetik.

Egyesek szerint Lourdes-ból hozták volna a köveket, de nem lehetetlen, hogy az hazai kövekből (habkőből) épült. Úgy hallottam, hogy dr. Herodek Antal, akkori eperjesi plébános édesatyja, aki szobi származású volt és értett a terméskőből való építkezéshez, falazta fel a barlangot. A rácsozatot és az előtte lévő, kereszttel ellátott fogadalmi gyertyaégetésre szánt vasállványt, valamint az üvegbúra befogadására alkalmas vascső állványokat Rossmann uradalmi főgépész irányításával Vertl Fábán uradalmi kovács csinálta. A barlang előtti hársfát Krisztinus Lajos akkori osztálytanító ültette az iskolás gyermekek jelenlétében. A barlang előtti tér szegélyén, valamint a barlang mögé díszcserjéket, fenyő- és tujafákat ültettek. A tér jobboldali részén az egyik fenyőfának az ága összezavarodott és Krisztus koronájára emlékeztető alakot vett fel, aminek csodájára jártak. Hogy ez sértetlen maradjon, figyelmeztető táblát helyeztek el mellette, ami hosszú években át hirdette, hogy a koszorúhoz nyúlni nem szabad. A barlang építményét cementburkolattal óvták a beázás ellen. Körötte gyalogutat hagytak azok számára, akik búcsújárásuk alkalmából gyertyás kézzel meg akarták kerülni a barlangot. A gyalogút külsejét orgonabokrokkal szegélyezték. A kövek közé borostyánt és vadszőlőt ültettek, ami idővel egészen belepte a barlangot. Az 1929. évi nagy tél ezeket jórészt mind kipusztította.

A barlang építésének befejezése valószínűleg az 1901. évre esik. A plébánia irattárában található Boltizár József püspök, általános érseki helytartó Esztergomban, 1905. augusztus 1-jéről kelt leirata, aminek tanúsága szerint Holóczy Ignác esperesplébános azért folyamodott az esztergomi érseki hatósághoz, hogy engedélyezzenek búcsúkat a barlangot látogató ájtatoskodóknak. „3224/1901. Nagyon tisztelendő Esperes és Plébános Úr! Mivel kegyelmes

Főpásztorunk lelki hatalma nem terjed ki annyira, hogy az Anyaszentegyház kincstárából állandó módra vagy örökösre engedélyezhessen búcsúkat, ezért a Lourdes-i Boldogságos szent Szűznek Tallós valamely barlangjában a hívek tisztelete tárgyául kihelyezett képét a kért búcsúkkal el nem láthatja. Ilyesféle búcsúkat az Apostoli szentszék nem engedélyezhet. Legjobban cselekednék nagyon tisztelendő Uraságod, ha valami, már búcsúkkal ellátott imádságot táblára írva a hívek számára kitenne, hogy a barlangot látogatók az ima ájtatos elvégzésével búcsúkat nyerhessenek. Erre a célra fel lehetne használni a következő imát: Fogantatásodban Szűsz Mária szeplőtelen voltál; kérd érettünk az Atyát, akinek Fiát, Jézust a szentlélektől szültél. (100 napi búcsú, VI. Pius, 1798). Ezt ajánlva nagyon tisztelendőségnek az oltárnál végzett imába ajánlottan maradtam, Esztergom, 1901. aug. 5. Boltizár József püspök, általános érseki helytartó.”

Amíg a Prenoszil család Tallóson lakott, gyakorta látták őket ájtatoskodni a barlangnál. Főleg Margitra emlékeznek, mint serdülő leányra, hogy hosszasan imádkozott ott. Természetesen az uradalmi kertész révén gondoskodtak a barlang díszítéséről is. Első gondozója Szeluczky Ferenc volt. A barlang gondozása mellett annak első propagátora, hírverője is lett, s így rövidesen a környék is felfigyelve a barlangra, számos búcsújáró kereste fel, főleg a Boldogságos Szűz születésnapján. Az 1912-es évtől kezdve főleg a környező falvak, később már a csallóközi falvak népének is kedvelt búcsújáró helye lett.

A búcsúok mindig Kisasszony-napja előestéjén jöttek, s még az éjjel vissza is tértek a falujukba. 1932-től az akkori plébános már az ünnep előtt összeíratta a faluban azokat a családokat, ahol a búcsúok megszállhattak éjszakára. Az ünnep előestéjén este 8 órakeresztény körmenetet tartottak, s a vidéki búcsúok utána a tűzoltó ügyeletésnél megtudhatták szállásuk helyét. 1934 óta szeptember 8-a a galántai járás katolikus ifjúságának is napja lett.

A barlangbúcsú a már hagyományossá vált templombúcsúval szemben (eszem-iszom, mulatozás) néhány éven át megtartotta az igazi búcsú jellegét: közös szentgyónás, áldozás volt, s ezen kiszolgált katonalegények és meglelt leányok vettek részt szinte száz százalékban. Este mindig szentségimádás volt. Délután szép műsort adott a katolikus fiatalság, amit a búcsúok zöme megnézett. Ezeket a tallósi műsoros délutánokon nemegyszer illusztris nézők is akadtak, pl. a bécsi olasz nagykövet. A Kisasszony-napi ünnepségek csúcspontja 1939. szeptember 8-a volt, amit Bárány Imre kezdeményezésére Mátyusföldi-Csallóközi Nappá avatták. Jelen volt P. Kerkay, Hoka Imre és Drahoš János esztergomi érseki vikárius. A szentmisét is ő celebrálta. A mise után körmenet volt, ezen tízezer ember vett részt. A barlangnál sok imameghallgatás történt, ennek bizonyítéka volt a sok hálakép és emléktábla, az itthagytak mankók. Később, 1940-ben ezeket a tárgyakat katzer Ferenc káplán elhordatta a barlangtól, nehogy elvonják a figyelmet a Szent Szűzről. A gyógyulások igazolására a harmincas évek valamelyikén beszélt egy borsai asszonnyal, akinek a leánya szintén itt gyógyult ki csontszújából, s férjhez is ment. Ezért az asszony szentmisét szolgáltattott a barlangnál.

1939. szeptember 8-án Bárány Imre vágsellyei Kalot-igazgató meghívására Serédy Jusztinián bíboros hercegprímás is megjelent délután négy óra tájban. A további években ezek az ünnepségek hanyatlani kezdtek, majd a front után két évig egyáltalán nem tartottak Kisasszony-napi körmenetet.

1947-ben ismét megtartották a Kisasszony-napi körmenetet a komáromi bencések közreműködésével. 1949-ben egyhetes missziót tartottak, majd a missziós kereszttel körmenet volt a barlanghoz, ahol Bíró Lucián igazgató mondott szentbeszédet. Ebben az évben a nagyobb gazdákat áttelepítették Magyarországra, helyükbe magyarországi szlovák, evangélikus telepesek kerültek, így a búcsúok már nem kaphattak szállást éjszakára. Sokan a faluban járkáltak, sokan a templomlépcsőn vagy az oltárnál virradtak meg, így a búcsúk abbamaradtak. Csak ha szombaton vagy vasárnap volt Kisasszony-napja, akkor tartottak búcsút. Ma is így tartják.

Marczell Béla

*A sopronbánfalvi kegykép. A częstochowai Fekete Mária-kép legrégebb hazai másolata.
(Domonkos Ottó felv.)*